

Студентски лист

Педфас

Педагошки факултет у Сомбору

Број 8 • јун 2021. • година VI

ISSN 2466-4405

ИЗДАВАЧ:

Универзитет у Новом Саду
Педагошки факултет у Сомбору
Подгоричка 4, 25000 Сомбор

ЗА ИЗДАВАЧА:

проф. др Жељко Вучковић, декан

ШТАМПА:

САЈНОС доо, Нови Сад

© Педагошки факултет у Сомбору, 2021

Часопис излази два пута годишње.

УРЕДНИЦИ:

Данка Ивошевић
Бранка Батало

САРАДНИЦИ:

Доц. др Анкица Вучковић
Јелена Бујић
Ивана Магдић
Бојана Цветковић
Јелица Радончић
Александра Бореновић
Нина Костић

ДИЗАЈН:

Растко Гајић

САДРЖАЈ:

	Уводна реч уредника	3
	Зашто је судбина Џокера у рукама просветних радника?	3
	<i>Предлози за зближавање деце у іруїи</i>	4
	Пређимо на „ТИ“: интервју са проф. др Данијелом Петровић Граовац, продеканом за међународну сарадњу	6
	ПИРЛС	9
	<i>Лейи, орле, лейи</i>	10
	<i>Пример ПИРЛС шесїа</i>	11
	Студирање уз рад	14
	Утисци са првог одржаног часа	16
	Наша књижевност	17
	<i>Чисїа</i>	17
	<i>Куда је оїїуїовао Јелисје Сваїорски?</i>	18
	Фотографије наших уметника	20

pefas.sombor@gmail.com

Захваљујемо се свим
сарадницима за допринос
у овом броју и надамо се
успешној будућој сарадњи.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

378.6:37(497.113 Sombor)
371.8

ПЕФАС : студентски лист / Педагошки факултет у Сомбору ;
уредници Данка Ивошевић, Катарина Плазинић. –
Год. 1, бр. 1 (мај 2016) - . - Сомбор : Универзитет у Новом Саду,
Педагошки факултет у Сомбору, 2016- . - 29 cm

Два пута годишње.
ISSN 2466-4405 = Пефас
COBISS.SR-ID 305665543

Уводна реч уредника

Драги студенти,

Хајде да остваримо велики задатак!

Дарујмо једни другима лепе успомене! Неко ће изнедрити топлу реч док ће неко упутити пролазнику благ поглед. Има ли ишта лепше од пријатне помисли на крају дана, од свести да смо ближњег учинили радосним? Нека нам даровање лепих успомена другим људима буде попут дисања, јер је то камен темељац просветарског позива.

Изабрали сте тежак и леп пут. Нека вас његова тежина не плаши, присетите се да је само оно што је тешко заиста и вредно. Ви сте они који трагају за дететом у себи, они који пониру у тајну првог слова, они који су призвани да увек изнова преплићу учење и игру и који не одступају од изазова да врате књигу у дечје руке. Ако се бавите образовањем, нужно је да се бавите стварањем, креацијом. Градите себе да би могли градити и неговати дух, знање и таленте будућих генерација.

Желимо вам да будете достојни свога будућег звања и сваког дечјег осмеха. Да баш ваш лик и дела буду нечија лепа успомена.

Зашто је судбина Џокера у рукама просветних радника?

Међу новијим филмским хитовима којим смо бомбардовани последњих месеци, филм *Џокер* је дефинитивно категорија за себе. Пodelио је публику. Тако су и доживљаји наших студената различити, док једни тврде како су одушевљени начином на који је објашњен узрок *Џокерове* понашања, други су радњу филма доживели као оправдање за социопатско понашање главног лика. С једне стране чујемо како је филм потпуно тривијалан јер нема ничег уметничког у њему, да је у питању класична тенденција антихероја и да све што се одиграло у њему могу свести на јефтину копију *Давишело* *прошив давишело*, друга страна истиче квалитетан ток догађаја, јак емотивни набој, уверљиву изграђеност ликова, непредвидљив крај. У једном су ипак сви сагласни, глумац је своју улогу изнео на фантастичан начин.

Да ли је могуће да глумац толико добро одигра лик у толико лошем филму?

Мој утисак је сјајно исказала Марица Стијеповић у чланку „Ко је крив за Џокера: Шта се дешава са човеком којем нису пружене ни љубав ни терапија?“

Напуштајући биоскоп, поново призвах старо питање – Колико смо потребни једни другима? Како је имати добре особине, таленте и снове које нема ко да препозна и развије, ни породица ни друштво ни држава?

Како је ходати маскиран и тужан увесељавати друге, имати добре намере скривене иза вештачки нацртаног осмеха и дочекати да се те намере стално окрећу против тебе?

Деца се више плаше подсмеха него туче. *Џокер* је бивао исмеван и отеран, средство које је околина готово зверски користила, а никоме

није био Љубав, никоме није био Све.

Увек наказа, никада човек. Из немоћи и боли му се тело грчило, а смејао се на силу. Није имао прилику да се развије у снажног мушкарца, а мушкарци морају да очврсну. Клинички психолог др Џордан Питерсон је зато казао: *Ако чврстије мушкарце смањраиће ојасним, сачекајће да видиће за шта су сјособни слаби мушкарци.*

Млади писац, Стефан Симић је једном приликом написао:

Џокер се није родио шакав, родио се са ђуним ђошеницијалом и шаленићима, он је ђосишао шакав

Дрући су ја учинили шаквим, друшћиво, они око њеја

Љућим, бесним, ускраћеним за мнојо шћа

Који је ђоред све љубави коју је носио у себи, осишао сам са својом мржњом и жељом да се свећи

Онима који су шо заслужили.

У филму се спретно развија прича о борби очајног и невољеног човека; то је борба са самим собом, са друштвом, системом. Ко је крив за Џокера? Сви смо криви за све, казао би Достоевски и заиста јесте тако. Вратимо се наслову текста, шта ми можемо да урадимо да се судбина Џокера не понови? Да образујемо децу која не страхују, која не дозвољавају да их друштво гази на сваком кораку и што је једнако важно, да ни они не буду угњетавачи слабих? На нама је задатак да науци вратимо духовност, а деци овог века емоцију. У ери која је окорела у материјализам и *сишан дух* ваља изнова породити емпатију. Лако учачамо како Џокер нема сажаљења за жртве али саосећање је вештина коју треба развити и него-

вати. У његовом случају то није било могуће јер према њему скоро нико није показао емпатију. Наглашавам, скоро нико, јер је занимљиво да је живот поштедео само колеги који је према њему био љубазан. Према њему није могао бити звер. Ово је тачка коју узимамо за полазиште.

Нас треба да се тиче да ли је сваком детету пружена љубав и ако му у породици није пружена онда васпитачи, наставници па и библиотекари добијају тај тежак задатак. Као просветни радници смо у прилици да утичемо на спречавање социјалне искључености. У вртићима и школама мора бити прилике да се надомести саосећање и топла блискост.

Промишљеним избором игара правимо први корак ка изградњи здравих и интерактивних односа у групи. Играње игара подразумева поштовање правила, дисциплину и послушност. Иако послушност није довољна она је згодан темељ за избегавање хаоса. Ако наша деца развију осећај за другог и припадност групи, они ће сутра бити добре колеге и грађани.

ПРЕДЛОЗИ ЗА ЗБЛИЖАВАЊЕ ДЕЦЕ У ГРУПИ

Предлог за учитеље

Тајни ђријашељ

(Јер је владаћи над собом највећа власћ)

Ова игра је погодна, како за рад са децом школског узраста тако и у било којем радном колективу. Ова игра је лепа посебно из разлога што се у настави неретко посеже за играма које су такмичарског карактера. Иако деца воле такмичења и савладавање препрека неопходно је да науче и да се такмиче сами са собом. Ово је прилика у којој деца вежбају стрпљење, посматрају другаре с којим можда до сада и нису били толико блиски, чувају тајну, планирају изненађења и брижљиво бирају речи да не дође до било каквог конфликта са изабраним пријатељем.

Како се иђра?

Потребно је да сваки ученик напише своје име на папирић који пресавија и убацује у ку-

тију (шешир) коју чува учитељ. Правило је да свако извуче нечије име и не открива шта је извукао. Име које је извукао је име његовог тајног пријатеља. Даје се рок за игру (две недеље, до Божића, до следећег тромесечја итд.).

Тајни пријатељ може бити особа са којом до тада ученик није био у блиским односима. Сада мора да га посматра, да му припреми неко изненађење (убаци слаткиш у школску торбу, позајми лист из блока, подели ужину, комплимент, напише лепу поруку на папирћу, упути речи подршке, помогне око израде домаћег задатка) и што је једнако важно, да се с њим не свађа. По истеку рока, организује се посебан час за откривање тајног пријатељства на којем се могу прочитати и писма која су ученици међусобно упутили једни другима и у кругу разговарати о утисцима.

Подршка, ђодршка, ђодршка...

Наглашавамо да сваки учитељ може прилагодити правила ове игре својим ученицима. Тако на пример, ученицима који су одлично савладали одређену материју задати да своје знање пренесу другарима који имају потешкоће у савладавању тог градива. Погодно је одредити парове и навестити дан за проверу усвојеног знања. Бодове добија и ученик који је имао задатак да подучава друга/другарицу као и ученик који је подучаван. Шта овим постижемо?

Вршњачко учење – да ли се и Вама дешавало да оно што предавач објашњава цео час, друг из клупе појасни у свега неколико реченица? Дете најбоље разуме управо дете, њихово поимање света је на сличном нивоу, као што им је сличан и вокабулар.

Дружачије ђроведен ви-кенд и зачешак новој ђријашељсџва – сигурно је да двоје деце неће време провести само у учењу и подучавању. Ето прилике и за слободну игру. Зближа-

вање код куће значи и више подршке и бодрења на часу када другар одговара лекцију коју је научио уз помоћ друга/другарице (јер смо одговорни за оног што смо ђријашељсџмили, зар не?) На овај начин постижемо то да ученицима буде стало до успеха и напретка другог ученика као што постижемо и трајност и функционалност усвојеног знања.

Избејавање еџикеџирања – Нема ругања нечијем незнању. Одавно смо испратили маџареће клуџе и надимке попут *Јединичара*. Сарадња, подршка и међусобно упознавање ће допринети пријатељској атмосфери у школи.

Да ђруџни рад не буде само ђразно исџуњавање форме – Тајна ђријашељсџва и организован рад у пару јесу добар темељ за грађење здравог тимског духа на који се припремамо цео живот.

Предлог за васпитаче

Persona doll

Рад са луткама „Персона дол“ је насџао у Иџалији ѓде и данас ѓедаџошки радници који имају жеље и моџћносџи моџу завршиџи и до-биџи лиценцу. Овај џексџ је џек сажеџ осврџи на сисџем њиховој ѓедаџошкој рада који је у нашој држави још увек неразвијен. Циљ је да се макар делимично уџознамо са њим.

Реч је о луткама које морају бити текстил-

ног састава, дечије величине и обучене у дечију одећу. Свака лутка има своју личну карџу како се њихово име и информације никада не би мењале. У тој књижици пишу чланови уже породице, њихова имена и занимања, омиљено јело, пиће, активности, шта воли, а шта све не воли. Може се додати и неки цртеж. Лутка се не сме бацати и немарно носити, она има своје посебно место док није у крилу васпитача.

Васпитач разговара са лутком тако што му лутка „шапне“ питање или одговор. Уколико деца имају питање за лутку, питају васпитача да посредује. *Персона дол* је корисна када неко од деце из групе пролази кроз тешку животну ситуацију, тако да се примењује и као терапеутско средство. Уколико дете има физичке сметње у развоју или одраста у проблематичној породици, правимо посебну лутку која има баш исти проблем (додатно јој направимо штаке или колица). Међутим, никада се лутка директно не поистовећује са неким де-

тетом из групе.

На слици је лутка која је „допутовала из Индије“ јер је те недеље стигао и нови члан групе из те земље. Лутка је из Индије донела сувенире, говорила о обичајима и о страховима које осећа сада када је далеко од своје земље. Потом је певала са децом песму из својих крајева, што је био и знак добродошлице новом другару.

Бранка Баџало у сарадњи
са доц. др Анкицом Вучковић

Пређимо на „ТИ“

интервју са проф. др Данијелом Петровић Граовац, продеканом за међународну сарадњу

Проф. др Данијела Петровић Граовац завршила је 1998. године Биолошки факултет Универзитета у Београду (Одсек за експерименталну биомедицину), и стекла звање Дипломирани молекуларни биолог и физиолог одбравивши дипломски рад на тему *Тесџикуларна феминизација*. Докторску дисертацију из области Молекуларне медицине под називом *Mechanisms of Immune Evasion Utilised by the Hepatitis C virus* (*Механизми које користи Хепатитис Ц вирус да би избегао имуни систем*) одбранила је 2009. године на Department of Clinical Medicine, School of Medicine, Trinity College Dublin, Ireland. Као молекуларни биолог радила је у Цитогенетској лабораторији Одељења за лабораторијску дијагностику у Општој болници у Суботици и Центру за ме-

дицинску генетику при Институту за ментално здравље у Београду. Након тога радила је као Problem-based learning (PBL) Tutor (од 2006. до 2009. године) и Post-Doctoral Scientist (септембар 2009. до децембар 2009. године) на Department of Clinical Medicine, School of Medicine, Trinity College Dublin, Ireland. На Педагошком факултету у Сомбору прво је радила као сарадник без сарадничког звања на Катедри за природно-математичке науке и менаџмент у образовању, потом као доцент и ванредни професор. Од априла 2020. године ангажована је као редовни професор за ужу научну област Природне науке – биологија. Професорка Петровић Граовац је била продекан за докторске студије, акредитацију и проверу квалитета од 2014. до 2015. године, док је продекан за међународну сарадњу била од 2012. до 2014. године, и од 2015. године до данас. Од 2012. године бави се научноистраживачким радом на Департману за Хемију, Биохемију и Заштиту животне средине на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду, у оквиру Републичког пројекта *Функционални, функционализовани и усавершени наноматеријали*.

1. Који је био Ваш мотив да се определите за професорску каријеру и да се бавите наставно-научним радом на Педагошком факултету?

Ја сам одувек желела да се бавим неуобичајеним стварима, а у то се свакако, између осталог, уклапало и бављење молекуларно-биолошким наукама. У том смислу, научним радом се бавим на Природно-математичком факултету и неким институцијама у иностранству, када ми се за то укаже прилика. Што се професорске каријере тиче, она јесте везана за наш факултет, и може се рећи да, ако је иницијација тим позивом више била стицај различитих околности у мом животу, сада је свакако мој избор.

2. Којим дисциплинама унутар биологије се посебно бавите?

Бавим се биомедицинским наукама тј. молекуларном медицином. Дуго сам радила у области цитогенетске дијагностике, а потом и на фундаменталним истраживањима из области имунобиологије, где сам радила на дизајну вакцина и имунологији Т лимфоцита. Тренутно радим у тиму који дизајнира, синтетише и анализира у функционалним есејима нове антиканцер наноформулације, чиме датим цитостатикима смањујемо нежељене ефекте, док цитотоксичност на малигним ћелијама остаје очувана или бива још и побољшана.

3. Провели сте годину дана на усавршавању на престижном колеџу у Ирској. Можете ли да нам укратко опишете Ваше искуство током боравка тамо?

Прошлу академску годину провела сам на Trinity Translational Medicine Institute, Trinity College Dublin где сам проучавала молекуларне механизме функције Т лимфоцита. Истраживање је обухватало пролиферацију и цитокинску активност Т лимфоцита, понашање Т ћелија у 3Д матрикс медијуму, молекуларне механизме хепатитис Ц инфекције и ћелијски одговор на интерферон алфа, као и имиџинг и анализа ћелија уз употребу High Content Screening and Analysis технологија.

4. Које су специфичности студирања на Тринити колеџу у односу на студирање код нас?

Док сам ја студирала, Тринити колеџ Даблин је био рангиран као 43 Универзитет на

свету, што довољно говори о престижности институције која је мене избрсила у научном смислу. То је Универзитет који је основан 1592. године и где сваки кутак кампуса у којем је смештен у самом срцу Даблина, одише традицијом, отменошћу, научном смерношћу и посвећеношћу својим студентима. На њему су се школовали чувени писци као нпр. Оскар Вајлд, Џонатан Свифт, Оливер Голдсмит, филозофи Џорџ Беркли и Едмунд Берк, математичар Вилијам Хамилтон, ирски председници, председнице и политичари. Тринити је најпоноснији и на своје нобеловце: Семјуел Бекет, Нобелова награда за књижевност, Ернест Волтон, Нобелова награда за физику, Вилијам Камбел, Нобелова награда за физиологију и медицину и Мејрид Мегвајер, Нобелова награда за мир. Студенти долазе из преко 120 земаља, а студентски живот је веома динамичан, добро организован и већином су укључени у рад преко 100 веома активних друштава (из области уметности, филозофије, политике, језика, дебате, науке, разних хобија итд.) и 50 спортских клубова (рагби, фудбал, крикет, харлинг, веслање, мачевање, хокеј на трави, итд.). Већина студената труди се да беспрекорно извршава своје обавезе и опште је познато да се не учи само за бодове и оцене, него за знање, интелектуалну сатисфакцију, престиж и сл. Испити се не преписују, и права је срамота то и покушати урадити. Лабораторије су веома добро опремљене и пружају могућност за врхунске научне резултате. Негује се интердисциплинарност, колегијалност, иновативност, креативност, национал-

на разноликост, врхунска cutting edge наука као и традиционалне дисциплине. Тринити је и дом чувене библиотеке Old Library (Long Room) у којој су, између осталог смештени и списи слични нашем *Мирослављевом јеванђељу*, *Book of Kells*, који датирају с почетка IX века. Још једна занимљивост је, свакако и то, да се све церемоније додела диплома од почетка до краја одвијају на латинском језику.

5. Које дестинације су оставиле посебан утисак на Вас, а која места бисте поново посетили?

Обожавам да путујем, јер како је Хемингвеј приметио далека путовања нас чувају од површних судова и јефтиних рефлексија. Мислим да је Куба једна чаробна земља, безбедносни рај у смислу самосталног шврљања по свим меридијанима острва, укључујући предивну Хавану, посебну Сан-та Клару, Сијенфугос, Тринидад, Залив свиња, итд. Најчуднији и можда најнебезбеднији град у којем сам икад била дефинитивно је Тихуана у Мексику и зато заслужује да га поменемо. Град, од скоро два милиона људи у који ушетате пешице одмах по преласку границе САД - Мексико, нуди много изазова и ризика, али и безброј боја и племенитих нота. Атмосфера се мора осетити. Не могу да заборавам ни посету Јордану и

незаобилазној Петри, Мртвом мору, Вади рам пустињи, планини Небо итд. Тешко је не поминути и мистичну Шкотску, узаврелу Сицилију, луксузне Емирате. Али о томе ћемо другом приликом. С обиром на то да обожавам места на којима никад нисам била, а и толико тога има да се види диљем света, ретко се враћам на иста места. Повраци су резервисани само за неколико европских градова, и наравно ирске, смарагдне крајолике, јер надахњују, регенеришу и реминесцирају оно најлепше.

6. Коју литературу волите да читате, који су вам омиљени писци и дела?

Мислим да је сасвим природно да наше одрастање и сазревање прати и литература коју током тих процеса волимо и читамо. У том смислу могла бих набрајати бројна дела и писце. Али, оно што ме већ годинама одликује је да све што је у књижевности необично и другачије заокупља моју пажњу. Обожавам романе Умберта Ека, Милорада Павића, али и Барика, Јалома, Памука, Булгакова или Гордера. Има још много врских класика и савремених писаца које волим али то би могла бити тема сама за себе. Неки од омиљених романа су свакако Фукоово клатно, Предео сликан чајем, Свила, Мајстор и Маргарита. Такође читам и неке научно-популарне романе који су мање или више везани за моју струку, као нпр. Геном (Ридли), Сапијенс (Харари), Брајсонове

романе, What if? (Munroe) и друге. Генерално говорећи чека ме још много врских писаца и њихових дела да им се посветим и прочитам.

7. Које особине највише цените код других људи?

Људи су врло комплексна бића, и тешко је идентификовати појединачне особине, када се оне тако често преплићу, интеркалирају и буде једна другу. Поклоним се свим бићима сатканим од племенитости, несебичности, човечности и честитости. Не смемо заборавити

да чинимо добро и, без обзира на околности, увек будемо људи.

8. Који би савет дали нашим студентима пред којима су многобројни изазови у професионалном и приватном животу?

Тешко је и, надасве одговорно, дати савет било коме, а нарочито младим људима и некако увек имам задршку кад то чиним. Ја бих им пре пожелела, него што бих саветовала, пошто

су савети често ригидни и одбојни, а жеље су топле и мотивишуће, и људи много више постигну желећи, него саветујући. У сваком случају желим им да без обзира где живели, шта радили и чиме се бавили, буду прожети јединственим осећањем среће, што је есенција која наше снове претаче у стварност.

Данка Ивошевић

ПИРАС

Progress In International Reading Literacy Study

О значају читалачке писмености у развоју сваког појединца је сувишно говорити. У којој мери разумемо оно што прочитамо? Да ли се једнако добро сналазимо у разумевању уметничких текстова и у тумачењу табела, графикана, различитих мапа? Колико су људи несигурни приликом попуњавања најобичнијег формулара или уплатнице?

Учитељи, као чувари тајне писмености, имају деликатан задатак да припреме ученике за функционисање у свету који се константно мења и технолошки напредује. Колико у томе успевају, донекле показују и резултати ових проучавања. Од ове године ПИРЛС ће завири-ти и у школске клупе четвртака у Србији. То је разлог више да се наши студенти упусте у своју читалачку авантуру, да пронађу текстове за-постављених аутора и осмисле низове питања којима ће проверити разумевање прочитаног.

ПИРЛС (Међународно проучавање развоја читалачке писмености) је истраживачки центар који се налази у Бостону, а бави се испитивањем читалачких вештина у више од 60 различитих земаља. У фокусу њиховог истраживања је читалачка писменост. Нама су прилично познатија ПИСА истраживања која се спроводе на петнаестогодишњацима и резултати деце из ближег нам региона су прилично лоши, међутим, ПИРЛС тестирања се врше на крају четвртог разреда и зато су нам особито интересантна.

Заиста, четврта година школовања на нашим просторима представља извесну пре-

кретницу јер су деца тог узраста стекла основне вештине читања и писања те су још увек у разредној настави под окриљем учитеља који најчешће прати њихов рад од почетка описмењавања. Интересантно је како су (у нашем региону) резултати четвртака успешније ранжирани у односу на резултате осмака на ПИСА тестовима. Због чега је то тако, није потврђено. Нама остаје да се запитамо колико је усклађен начин рада који се спроводи у разредној и предметној настави. У неким европским државама учитељ остаје разредни старешина и у предметној настави. Сматра се да јаз између разредне и предметне наставе ваља учинити што мањим и да је подршка и присуство учитеља до краја основне школе кључна за развој сваког ученика.

Ујознај се са ђричама разних народа. Исӣражуј.

Текстови у ПИРЛС тестовима могу бити **уметничког** и **неуметничког** карактера, при чему је специфично што се у избор текстова уметничког карактера убрајају приче из различитих делова света. Зато је припрема за ПИРЛС тестирања одличан читалачки изазов сваком учитељу.

Након приказаног текста и илустрација, следи низ питања отвореног и затвореног типа. Питања су тако формулисана да често враћају читаоца да се изнова упуту на сам текст чиме се поред разумевања основног значења захтева и разумевање скривеног значења текста.

Учитељи су у прилици да постепено припремају ученике за слична тестирања. У нижим разредима се бирају текстови који садрже мање речи. Пошто планом и програмом није предвиђен ни један час чији је циљ упућен конкретно на развој читалачке писмености, учитељи могу користити часове утврђивања за припрему ученика. На њима је да изаберу хоће ли овако формулисана питања о обрађеном тексту дати у виду квиза, наставног листића или их прилагодити за велику друштвену игру (у том случају се питања сортирају и пишу на картицама различитих боја, ученици бацају коцкицу, прелазе поља, извлаче картице и одговарају на питања...)

Дајемо као пример једну афричку причу. Студенти могу на сличан начин саставити низ питања и за неки другачији текст. Истражујте и читајте. Постоји толико запостављених народних прича, занимљивих текстова из разноврсних енциклопедија и дејчјих часописа са којима ученике можемо упознати на овај начин.

ЛЕТИ ОРЛЕ, ОРЛЕ, ЛЕТИ

Афричка љрича
Прејричао Крисѿофер Грејоровски

Једнога дана фармер је пошао да тражи изгубљено теле. Чобанин се вратио без њега претходне вечери. А те је ноћи била ужасна олуја. Отишао је у долину и тражио у речном кориту, међу трском, иза стена и у брзој води. Попео се падинама високих планина са стеновитим литицама. Погледао је иза огромне стене у случају да се теле ту шћућурило да избегне олују. Ту се зауставио. Тамо, на ивици стене, био је најнеобичнији приказ. Орлово пиле излегло се из јајета дан или два раније и одувано је из гнезда ужасном олујом. Он посегну и пиле узе рукама. Понеће га кући и бринуће о њему. Био је скоро кући кад су деца истрчала пред њега да га сретну. „Теле се само вратило!“, викали су. Фармер је био веома задовољан. Показао је орлово пиле породици, онда га је пажљиво сместио у пилићарник

међу кокошке и пилиће. „Орао је краљ птица“, рекао је, „али ми ћемо га учити да буде пиле“.

Тако је орао живео међу пилићима и учио на њихов начин. Како је растао, почео је да изгледа потпуно другачије од иједног икад виђеног пилета. Једног дана пријатељ је дошао у посету. Видео је орла међу пилићима. „Хеј! То није пиле. То је орао!“ Фармер му се смешио и рекао: „Наравно да је пиле. Погледај – хода као пиле, једе као пиле. Мисли као пиле. Наравно да је пиле“. Али пријатељ није био убеђен. „Показаћу ти да је то орао“, рекао је. Фармерова деца помогла су пријатељу да ухвати птицу. Било је то прилично тешко, али фармеров пријатељ је подигао птицу изнад главе и рекао: „Ти ниси пиле, него орао. Не припадаш земљи, него небу. Лети, орле, лети!“ Птица размахну крилима, погледа около и виде пилиће како се хране, скочи доле да заграби хране с њима. „Рекао сам ти да је пиле“, рекао је фармер урлајући од смеха. Веома рано следећег јутра залајао је фармеров пас. Глас је дозивао споља из таме. Фармер је отрчао до врата. Био је то опет његов пријатељ. „Дај ми другу шансу са птицом“, молио је. „Знаш ли које је време? Много је још до зоре“. „Пођи са мном. Понеси птицу“. Невољно, фармер је узео птицу која је спавала међу пилићима. Два човека кренула су и нестала у мраку. „Где идемо?“, питао је фармер поспано. „До планина у којима си нашао птицу“. „А зашто у ово глуво доба ноћи?“ „Да би наш орао могао видети сунчеве зраке преко планина и следити их до неба, где припада“. Ушли су у

долину и прешли реку, пријатељ је водио путем. „Пожури“, рекао је „јер ће зора стићи пре нас“. Прво светло увукло се у небо кад су почели да се пењу на планину. Паперјасте облаци на небу били су ружичасти, а затим су засветлуцали златним сјајем. Понекад је њихов пут био опасан, јер су ходали по страни планине прелазећи уске путање на стенама које су водиле у мрачне пукотине и изводиле из њих. Најзад је рекао: „Ово ће деловати“. Погледао је низ литицу и видео земљу хиљадама метара испод. Били су веома близу врха. Пажљиво, пријатељ је спустио птицу на платформу. Сео је тако да је гледала према истоку и почео да јој говори. Фармер се насмејао. „Говори само пилећим језиком“. Али пријатељ је причао говорећи птици о сунцу, како оно даје светлост свету, и како влада на небу дајући светло сва-

ком новом дану. „Погледај у сунце, орле. И кад оно расте, расти с њим. Ти припадаш небу, не земљи“. У том моменту први сунчеви зраци прелили су се преко планине и изненада свет је био у светлом пламену. Сунце се величанствено дизало. Велика птица испружи крила да поздрави сунце и осети топлину на свом перју. Фармер је био миран. Пријатељ је рекао: „Не припадаш земљи него небу. Лети, орле, лети!“. Окренуо се према фармеру. Све је било тихо. Орлова глава се протезала, крила су се ширила, а ноге су се нагнуле како би канџама ухватио камен. Онда, без стварног кретања, осећајући удар ветра снажнији од било ког човека или птице, велики орао се нагао напред и брзо је продирао све више и више губећи се из вида у сјају излазећег сунца да више никад не живи међу пилићима.

ПРИМЕР ПИРАС ТЕСТА

1. Шта је фармер кренуо да тражи на почетку приче?

- а. теле
- б. чобанина
- в. стеновите литице
- г. орлово пиле

ПРОЦЕС: Фокусирање и присећање експлицитно датих идеја и информација.

2. Где је фармер нашао орлово пиле?

- а. у његовом гнезду
- б. покрај речног корита
- в. на ивици стене
- г. међу брдима

ПРОЦЕС: Фокусирање и присећање експлицитно датих идеја и информација.

3. Шта у причи показује да је фармер био пажљив према орловом пилету?

- а. носио је орлово пиле у обе руке
- б. донео је орлово пиле породици
- в. вратио је орлово пиле у гнездо
- г. тражио је речно корито за орлово пиле

ПРОЦЕС: Доношење једноставних закључака.

4. Шта је фармер урадио са орловим пилетом кад га је донео кући?

- а. Учио га је да лети.
- б. Пустио га је на слободу.
- в. Учио га је да буде пиле.
- г. Направио је ново гнездо за њега.

5. За време прве пријатељеве посете, орлово пиле понашало се као обично пиле. Наведи два примера који то показују.

- а. _____
- б. _____

ПРОЦЕС: Фокусирање и присећање експлицитно датих идеја и информација.

6. Кад је фармеров пријатељ први пут срео орла, како је покушао да га научи да лети?

- а. Подигао га је изнад главе.
- б. Ставио га је на земљу.
- в. Бацио га је у ваздух.
- г. Однео га је у планину.

ПРОЦЕС: Доношење једноставних закључака.

7. Објасни шта је фармеров пријатељ мислио кад је рекао орлу: „Ти не припадаш земљи, него небу“.

ПРОЦЕС: Интерпретација и интеграција идеја и информација.

8. Зашто је фармер урликао од смеха током пријатељеве прве посете?

- а. Орао је био превише тежак да би летео.
- б. Орла је било тешко ухватити.
- в. Орао је изгледао другачије од пилића.
- г. Орао је показао да је он у праву.

ПРОЦЕС: Интерпретација и интеграција идеја и информација.

9. Зашто је фармеров пријатељ понео орла до високих планина да га натера да лети. Наведи два разлога.

- а. _____
б. _____

ПРОЦЕС: Интерпретација и интеграција идеја и информација.

10. Пронађи и препиши речи које ти говоре како је небо било лепо у зору.

ПРОЦЕС: Испитивање и вредновање садржаја, језика и текстуалних елемената.

11. Зашто је сунце битно у причи?

- а. Оно је будило орлов инстинкт за летењем.

б. Владало је на небу.

в. Загрејало је перје орла.

г. Дало је светло планинским стазама.

ПРОЦЕС: Испитивање и вредновање садржаја, језика и текстуалних елемената.

12. Схватио си какав је фармеров пријатељ из његовог понашања. Опиши какав је он био и наведи пример онога што је радио који ће показати какав је био.

ПРОЦЕС: Интерпретација и интеграција идеја и информација.

Бранка Бајало

Студирање уз рад

Разговарали смо са Јеленом Бујић, студенткињом на смеру Мастер учитељ.

Реци нам нешто о себи?

Долазим из Апатина као и цела моја породица. У детињству, маштала сам о томе како свирам виолину али даљи пут ме је одвео до флауте и тако је моје путовање кроз музику и почело. Мој дан не може да почне без шоље кафе, некад и две! Волим и сањам о животу на мору, кућици поред воде, миру, тишини и лаганој песми.

Завршила сам средњу музичку школу на инструменталном одсеку-флаута.

О учитељском позиву

Од малена сам била окружена децом, делом због тога што у фамилији има више васпитачица, од њих посебно издвајам своју баку. Жеља ми је била да повежем свој отворен однос према деци и музику, тако сам одлучила да упишем Учитељски факултет. Након основних студија циљ ми је био да остварим услов за даље школовање на буџету, што сам и успела уписавши мастер студије, смер – Методика музичке културе.

О студирању уз рад

Протеклих неколико година сам радила као лични асистент деци са сметњама у развоју у основној школи и студирала, обавезе су биле лепо распоређене па сам стизала и учити и радити. То ме је охрабрило да у септембру месецу прихватим посао преко центра за социјални рад - Дневни боравак за особе са сметњама у развоју и инвалидитетом. Тај посао је захтевнији као и мастер студије

што су захтевније, самим тим ми је било теже постићи све обавезе на факултету. Жао ми је што нисам на мастер студијама дала најбоље од себе јер као студент уз рад, нисам ишла на предавања и вежбе и било ми је много тешко. Наравно, сналазила сам се, требало је времена да остварим контакте са колегама које су биле вољне да помогну па сам предиспитне обавезе решила, а било их је дупло више.

О послу који радиш

Циљ дневног боравка је да се корисницима олакша и осмисли свакодневница тако што је испуњавамо занимљивим активностима. Дру-

жимо се и учимо заједно оно што до сад нисмо сви знали. Неко од њих није имао могућности да похађа школу, а неко је ишао у специјалну. Одржавамо представе, изложбе, продајне изложбе предмета које правимо свакодневно у зависности од задате теме. Имала сам раније прилику да се сретнем са радом дефектолога и деце са посебним потребама, па сам знала какав приступ треба да имам према свакоме, јер су сви другачији и сви имају различите жеље и могућности.

Знање стечено на факултету (ни)је могло у раду удневном боравку...

Знање са факултета ми је помогло доста са педагошке стране, успевам да применим педагошке принципе, да нађем начин да стрпљиво и јасно објасним корисницима дневног боравка оно што им је нејасно. Они се труде да свој дан толико испуне као да се сутра можда у боравку нећемо видети. Уливају доброту и смиреност, и настојим да им ту топлину узвратим. Да их саслушам сваки пут кад имају нешто да испричају, па макар то био већ који пут. Они имају дечију душу у телу одраслих људи.

Боравак има план и програм као и школа, у складу са датумима и важним предстојећим догађајима у том месецу. Иако су предвиђене теме за сваки дан њих се не држимо стриктно јер налазимо простора и за договор, пошто

корисници некад имају жељу да разговарају о другим стварима и искуствима. Радионице су такође слично испланиране. Тако да се на почетку године обрађују новогодишње, праве се честитке које делимо установама, уређујемо и салу према годишњем добу итд. Водимо се маштом, али нам и идеје са интернета послуже за инспирацију.

Оно што направимо, продајемо на свом штанду, на истом месту у Апатину већ годинама и од зарађеног новца их почистимо, изведемо негде и купимо материјал који је потребан са наредни рад. Правимо икебане, магнете, венце, подметаче за чаше, украсне чаше и вазе, сапуне, и још много тога. Грађани већ познају њихов рад и радо нас посећују. Посебно волимо да сви заједно одемо на излет, поред реке, у шуму а некада је довољна шетња кроз наш мали град. Често посећујемо галерију зато што смо и сами излагачи радова сваке године.

У будућности себе видиш...

У будућности видим себе као наставницу музичке културе. Али, тренутно ме овај посао испуњава, срећна сам што ми се указала прилика да добијем ово радно место. Сваки дан је изазов, некад буде стресно али ме свакако испуњава оно сазнање кад сам свесна да радим добро за некога коме моје мало - значи пуно.

Бранка Бајало

Утисци са првог одржаног часа

Мала група ћутљивих првака, говорна вежба и слаба дисциплина...

Припремити се за први час је прави изазов. Све оно о чему смо учили треба сажети у 45 минута. Да ли је 45 минута много или мало времена, као почетник нисам могла да оценим. Било је потешкоћа, почев од тога што ми је додељен први разред, одељење у којем од 20 ученика њих 7 има говорну ману. Тај детаљ сматрам битним, јер са њима треба да радим говорну вежбу.

Први пут сам се сусретала са њима, па сам страховала стално размишљајући о томе како ће ме прихватити, и да ли ће хтети да сарађују. Отуда сам се почела распитивати

о првацима, и колеге су ми рекле како су то углавном деца која тешко комуницирају са студентима, и да још нису довољно дисциплиновани. Да ствар звучи још горе, те недеље је почео да се шири вирус, па деца нису долазила у школу у пуном саставу, свега осам ученика је похађало наставу када сам дошла на договор са њиховом учитељицом. Моја наставна јединица је била *Омиљена иџра* – говорна вежба, активности је ваљало ускладити тако да учествују сва деца, а посебно она која раде по ИОП-у (Индивидуалном образовном плану).

Данима сам одлазила у школу у стрепњи да нећу моћи да одржим час, јер је њих јако мало долазило. Ипак, водила сам се мишљу да ће сви доћи и да нема места за панику, све сам припремила за 20 ученика. На дан одржавања часа дошло је њих 14, и то је био дан у којем су наставу похађали у највећем броју.

Показивачи уместо два подигнута прста

Максимално сам се посветила припреми материјала који ће децу навести да се активније укључују и да комуницирају са мном. Направила сам показиваче где се са једне стране налазио срећан емотикон, а са друге стране тужан емотикон. Објаснила сам ученицима да уколико знају одговор на постављено питање могу подићи штапић (показивач) са насмејаним, зеленим лицем, а да уколико им нешто није јасно или не знају, окрену црвени, тужни емотикон. Ученици су били одушевљени, јер до тада нису имали такав вид јављања. Ова мала промена их је мотивисала да пажљивије слушају питања, јер су у сваком тренутку један од два знака морали подићи. Поред тога, пратили су и ко је окренуо коју боју. То их је пробудило, те је уводни део часа протекао лако у радној атмосфери.

ли, а дисциплина је била на завидном нивоу. Најразличитија питања су им падала на памет (Како се зовеш? Како ти се зове мама? Да ли је твоја симпатија у школи? За који клуб навијаш? Који град желиш да посетиш? Које боје су твоје очи?) и ту је до изражаја дошла њихова креативност, довитљивост, логичко закључивање и смисао за хумор.

Пошто сам их обавестила дан пре часа да донесу своју омиљену играчку на мој час, учионица је попримила још веселији и опуштенији изглед. Могуће је да се сваки првак осећао слободније и сигурније са својом омиљеном играчком у руци. Присетимо се, ипак су они прилично недавно дошли из вртића и ушушканих домова у школу на чија се правила још увек привикавају.

Њихове омиљене играчке смо стављали и у чаробну кутију коју сам припремила, и онда су са повезом преко очију извлачили играчку из кутије и имали задатак да је опишу, да кажу како се том играчком може играти, и на крају да погоде чија је то омиљена играчка. По изразима дечијих лица и свега што су ми рекли, час је јако лепо протекао. С обзиром на то да је ово био први час који сам држала из српског језика јако сам задовољна, све што сам написала у припреми успела сам и да реализујем. Закључујем да

нема тог ученика који не жели да учествује, само се мора наћи начин како допрети до њега и активирати га.

Овакво искуство је значајно зато што тек у учионици можете да откријете да ли стварно желите да се бавите овим великим позивом. Могу да кажем да сам себе могла да замислим у овој професији, док сам стајала испред деце и пратила њихов и свој рад.

Јелица Рагончић

Ко си ти? Банана?

Чик, пробај да се не насмејеш!

Истичем да су деца посебно била обрадована игром која се зове *Банана*. Правила игре су да један ученик изађе испред осталих, да на сва питања одговара речју банана, а да се не насмеје. Уколико се насмеје испада из игре, а онда долази други ученик и игра се понавља. То је ученике веома опустило, сви су учествовали, постављали питања, сви су се смеја-

Наша књижевност

ЧИСТАЧ

Копам по својој трулој башти
Из ње бацам све што је годило машти
Цвеће греха и успеха у пламен заборава палим
Да бих дала живот семенима малим
Напред кроз нову воду крочим смело
За мојом старом душом већ држе опело
Ни дланови моји исти нису
Од снова древних, у пролеће, побегли су
Имена свог не сећам се више
Име ново скраћујем све више
Слике са мношвом у кући не постоје
Просуле су се све боје сенке моје
Са црвеном птицом на рамену постајем Ја
Док људи пажње жељни окрећу ми леђа своја

Александра Бореновић

КУДА ЈЕ ОТПУТОВАО ЈЕЛИСЈЕ СВАГОРСКИ?

Запиташ ли се некада куда путују они који никада нису били несрећни?

Они не путују. Такви не постоје. Како непостојећи могу путовати? Можда лутају медном земљом и не знајући да лутају и да им се то прсти од меда лепе. А лутати није исто што и путовати, то добро знаш.

Куда путују несрећни?

Е, они већ путују свуда. Они примете да им се корење плете у језик, у мисао, да им грли руке, а несрећнима су руке неприродно дуге и танке па их често и саме боле.

Ја никада нисам видео несрећног са рукама. Они увек тетурaju неспретно, без руку рушећи лепоту склада акорда уличних свирача. Чини ми се да љубомором тргају погрешне жице музичарима. Кажем ти, љубомором!

Немој да ме засмејаваш. То што су теби очи остале међу дојкама податних брегова којима си се пео урличући незграпне речи и сипајући летње магловите кише као да ћеш их отопити, или уплашити, можда чак и задивити, да би порасле и приближиле се небу, је грешка пуна

олова. А у олово не ударај ни костима ни кожом.

Несрећни путују својим грлом и увек се у истом пределу заглаве на заласку гледајући јељењи скок језика који игра заводничку игру између главе и срца.

Гледаш ме упитно. Што не кажем одакле су дошли, одакле потичу? Зар је битно одакле потиче мајчино млеко ако те на првом гутљају загрцнуло? И јесте и није. Али, то ћеш већ сазнати пружајући се. Само пази, ти зуби су наоштрени. Тај јелен хоће да оде. Он види даљину и свежину глатких даљина по којима би скакао дивље и клизио нежно, без спознаје умора. Повуче их јелен у скок из целог тела. А онда, чудо: руке, ноге – све се меша и лети као крила Икарова, лака а тешка топећи се у крв, у месо, у Сунце, у месечину... Видиш, несрећни и лете. И тада не скрећу поглед када виде комшију док расипа утробу овце коју је још јуче гладио по руну док јој је давао обилан оброк... а сада се, она, отворене њушке, очију и стомака пуши на прохладном дану као мек и мирисни веш који мајка простире испред куће дрхтећи испружена ка жици, ка небу. Они тад врисну: „Мајко!“ Али, крила мешају гласове,

па мајка само подигне поглед и прекрсти се као Богородица која моли мир за изгубљену овцу пред Створитељем, под силним небом. А комшија шмркне гласно на нос и опсује пса иза себе знајући да чека мрс и да ће мрс доћи неизоставно.

Добро, добро, а где путују нама слични?

За Јелисјем Свагорским.

А где је он? Куда он иде? И шта уопште причаш, ко је Јелисје Свагорски?!

Он је онај који никуда не иде, а увек се успешно враћа.

Доживљаји Јелисја Свагорског

Ја, Јелисје Свагорски, од Мајке Земље и Бога Оца, затварам последња врата за собом и молим да се то у историју убележи!

Мени је давно, на мосту преспојнику воде и песка, једна млада жена говорила о мукама порода, и тада су реком протекла крвава јата риба. Тако су се барем чинила. А ја касније подигнем поглед и видим ватру Сунца што се стидно пред Месецом црвени – зна за његово око скривено под сукњом. И зинуо сам да викнем на жену због лажи на коју ме наведе речи-ма и статуетном појавом... али ње више није било. Жена које нема... Нисам од беса могао да погледам у реку. Скренух поглед и видех људе погнуте поред реке. Сигуран сам да једу једни друге. Шта би друго радили тако погрбљени једни над другима и над обалом. Згађен пљунух с моста. Гле, над самом водом пљувачка зачињена бесом испари и преобрати се у облак. Пратим облак задивљен знањем да је из мене изашао. Био сам креатор! А моја креација на небу! Тамо станују људи и предели и животиње и живот који ми стварамо, па се он, тако, не приметно, ишуња из нас и оде горе.

Успети се на небо! Бити Одисеј, бити Цезар, бити Јанковић Стојан, бити... само не бити Јелисје Свагорски. На обронцима неба сазнати историју света, гушити се у љубави светла и свих жена које ће бити пода мношвом. И пењем се: видим Итаку пуну сватова, видим оклопнике великог Рима и Брутов нож, видим винограде српске и Милицу и Косовку у њима, косом лозе везују, видим... видим... себе.

Мени је, давно, на мосту преспојнику воде и песка, једна млада жена говорила о мукама порода... и тада су реком протекла крвава јата риба и неколико изгубљених душа.

Ја, Јелисје Свагорски, од Мајке Земље и Бога Оца, затварам последња врата за собом.

Да ли је неко видео Јелисја Свагорског?

Сведоци и они друји

– Добар дан. Радимо анкету о Јелисју Свагорском. Да ли знате ко је он и да ли сте га можда видели?

Пролазник 1

– Кога? Јелисја? Не, стварно не бих знала. Журим! Можда други пут.

Пролазник 2

– Јелисје! Како да не знам, па он и ја смо у исту школу ишли хехе. Основну. Ма он је, знате, био од оне ћутљиве деце која кад направе неко с..., аха, не смем тако. Добро. Извините. Ајде опет. Он је, знате, био ћутљиво дете које кад направи неред неки, онда се то далеко чује, знате, хаха. Такав је био. А, питате да ли сам га видео. Колико се сећам, пре месец дана, пред драгстором. Нема на чему. Ајде, здравље.

Пролазник 3

– Здравом здравом. Јелисје? Шта ће теби, мала, тај несрећник. Ја ћу да ти објасним неке ствари и одговорим на све што те занима. 'Оћеш на кафу прво, да се мало правиш фина, ил' одма ускачеш у кола, а? Нећеш?! Пффф, и онако си ружна.

Пролазник 4

– Добар дан. Да, имам мало времена. Реците. Јелисје Свагорски је председник општине М. И. Видела сам га јутрос на локалној телевизији, говорио је о... искрено да Вам кажем не знам тачно о чему, видела сам га краичком ока док сам се спремала да кренем на посао и то је то. Пријатно!

Пролазник 5

– Шта? Ма пропалица бре једна обична. Пу! Иди ради нешто паметно, а не да нападаш људе на улици глупим питањима.

Пролазник 6

– Диван човек. Јутрос смо играли шах у Девет Југовића. Победио сам.

Пролазник 6.

– Мјау.

Водишељка

– Откуд знам, можда и она зна нешто, хахахахаха. И њих да питамо? Добро. Само ти снимај.

Сведоци 1 и 2 (Један другоме)

– Не гурај се.

– Ти се гураш.

– Седимо овде тридесет година и сад си нашао да ти смета што сам сео мало шире него обично. Свет је довољан за нас двојицу.

– Свет је премали и за једног, а камо ли за двојицу! Видиш да се све распада. Данас сам ЛИЧНО видео како је Аустралија отпала са Земље.

– Спавао сам тада.

– Живот ћеш преспавати.

– Па шта је сад уместо Аустралије? Мислим, шта стоји на њеном месту? И где је, забога милога, пала, ако је већ отпала?

– Ћути, будало. Ћути. Нека женска иде ка нама. Снима. Уреди се.

– Ма како да се уредим за три секунде након тридесет година, да ли си ти нормалан?

– Добар дан! Наравно да...

– Знамо!

– Да... знамо... ко... је... Је... Лисје... Сва... Горски...

– Знамо, да.

– Он је... Он је ни срећан ни несрећан. Он иде, враћа се, иде, враћа се, иде. И тако у недоглед. А он не жели да се враћа! То је битно! Он, он није неко ко би то хтео.

– Није.

– Он је... А шта су Вам други рекли, ко је он? Познају ли га? Јесу ли га видели? Шта?! Ту је једино мачка била искрена. Јелисја је последњи пут видела жена на мосту. Жена које нема. Ето, тако. Него, јеси ти видела како је јутрос Аустралија отпала? Ниси. Чекај! Добро. Бићу конкретан. Јелисје је отишао, поново. Молио је да се под њим затворе врата. Тако, под њим. Јесте. Он је, он је отишао у Рај, да буде Јелисје. Чекајте! Ако случајно видите да још није затворио врата за собом, подметните ногу и не дајте, забога, не дајте да затвори та врата. Јелисје мора бити жртвован вечитим кругом враћања. Јер, ако је затворио врата... Ако је затворио врата... Ово морам тихо рећи, приђите... Ако је затворио врата, нико више никада неће отићи у Рај. А, а, ако је Аустралија јутрос отпала, само је питање сати када ћемо и ми.

– Јесте, мхм.

Бојана Цвејковић

Фотографије наших уметника

Ивана Магдић је студенткиња смера библиотекар-информатичар, тренутно на четвртој години студија. Осим обавеза на факултету, веома је посвећена и својим хобијима. У слободно време воли да фотографише, а инспирацију најчешће проналази у природи. Своје ауторске радове објављује на Фејсбук страници „Photo by Iwanna“. Од 2014. године се бави оријенталним плесом. Члан је сомборске плесне групе „Inanna“, која постиже завидне резултате на међународним и државним такмичењима. Ивана истиче да воли плес због различитих могућности које јој до-

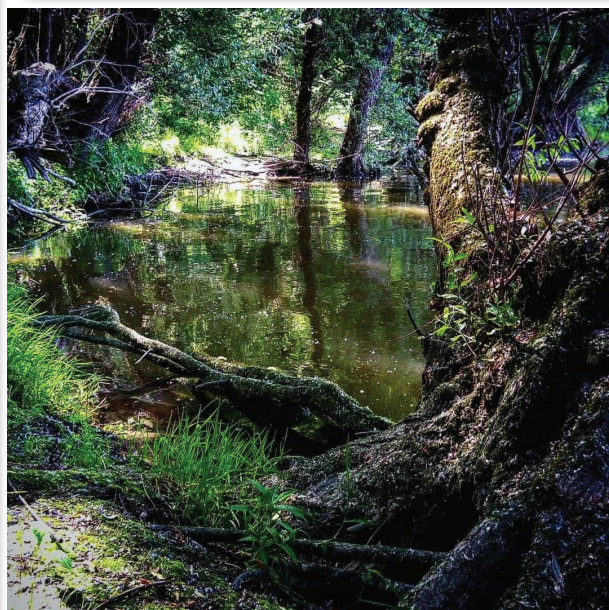
носи, као што су путовања, упознавање много људи, стицање пријатељстава и прегршт предивних успомена из сваког града који посети. Такође, волонтира у Градском музеју када се организују изложбе. Велика је обожаваатељка и позоришта, па се труди да бар два пута недељно одгледа представу из богатог репертоара који је у понуди. Пријатељи се често чуде како јој успева да све постигне, а она им каже да се све може уз мало добре воље, и када човек заиста ужива у ономе што ради.

Нина Косић

Photo by Iwanna

СВЕ ЈЕ ЛАКО КАД СИ МЛАД!

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ СОМБОР

www.ref.uns.ac.rs

www.bef.uns.ac.rs

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ СОМБОР

СВЕ ЈЕ ЛАКО КАД СИ МЛАД!